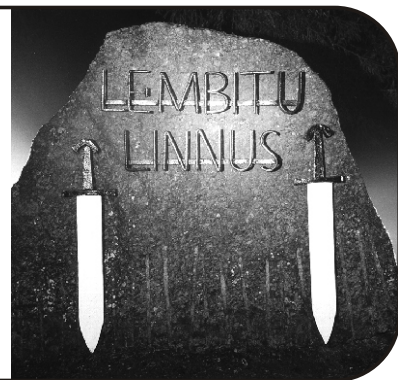

Suure-Jaani linna,
Suure-Jaani valla
ja
Olustvere valla
ajaleht

Nr. 3 (48)
Märts 2004

LEOLE

MÄRTS Anno Domini 2004

Märtsi keskel on üks päev, mis lehe tegijatele eriti südame järgi – emakeelepäev.

Kristjan Jaak Petersoni sünnipäev peaks meile meelde tooma eesti kultuuri ja eesti keele. Öeldakse, et elus kipub tihti nii olema, et me ei märka ega oska tähele panna, väärtustada ja hoida just igiomast. Isegi oma pahameelt püüame peita pigem võõraste eest, kodustega oleme aga tihti üsna hoolimatud. Keel on inimesele veelgi ligemal kui lähedane inimene. Just keel seob inimest rahvuskultuuriga. Meie muutunud maailm ja mõtviis on üheks põhjuseks, et peame rääkima oma keele risustamisest, võõrmõjudest ja keele hävimisohustki. Kunagi kirjutas Carl Robert Jakobson: „Keel ja mõistus käivad käsikäes, sest keel on avalikuks saanud mõistus“. Tõnu Õnnepalu on lisanud: „Vilets ja abitu eesti keel pole midagi muud kui küündimatu mõtlemine: harimatus, rumalus ja tuimus.“

Mõned aastad tagasi lugesin lehest üleskutset, et püüaksime vähemalt emakeelepäeval jälgida, mismoodi ütleme ja kirjutame. Küllap siis saaks selgemaks ka see, mismoodi mõtleme. Sisesse maailma tõttamine ei ole aeglustunud – pigem vastupidi. Kiirustamine muudab rabedaks inimsuhted ja keelekasutuse. Seega sobib üleskutse tänasessegi päeva.

On loomulik, et suuline keelekasutus erineb kirjalikust. Mõte jõuab tihtipeale ette korralikult lauseehitusest ja grammatikast. Täna on aga lisandunud kolmaski keelekasutus, mida võib vist internetikeelekasutuseks nimetada. Siin teeb n.ö ilma *kiirus vaid kiirus* ja mugavus ning hoolimatus. Isegi släng kahvatab selle kõrval. Juhuslikult mõnda jututappa sattunu võib arvata, et kirjutajateks on pigem alaarenenud inividid, kui mõtlevad noored – või ka enam mitte nii noored – inimesed. Mida arvata näiteks esimesena ettesattunud jutukatkest: „krt yx leftab vä. oooo jjjaa. private we. eiii. nuu ika ju üm. pklää. tra. tgl norm. tsauka. ehheee“?

Aga emakeelest kergekäelisele loobumisele mõtlen ka siis, kui kohtan mõnes reklaamis või kodulehel järjekordset „e-mail“-i. Ingliskeelne sõna, mis eesti keeles tähendab elektronposti. Eesti vaste „e-post“ on igati täpne ja suupärane ning selle kasutamist ei peaks häbenema. Aga võib-olla mõni noor ei teagi eestikeelset väljendit? Eriti kurvaks teeb, kui leian mõne eesti kooli eestikeelselt kodulehelt selle ingliskeelse väljendi. Või mõne Eesti riigi asutuse kodulehelt. Kui siia ei jätku emakeeleõpetaja ja keeleteimetaja suunavat kätt, millele siis veel mujal loota.

Märtsis on sündinud kaks meie kandi tunnuimat kunstnikku: rahvusliku professionaalse maalikunsti rajaja, eesti kunstipärandi üks suurim meister Johann Köler ja harastuskunstnik naivist Paul Kondas.

20. märtsil algab kevad.

Päikest!

Leili Kuusk
leili@suure-jaani.ee

Armastus

FOTO: Erakogust, TÖÖTLUS: Leili Kuusk

Lembitu skulptuur tagasi Suure-Jaanis

24. veebruaril kogunevad Suure-Jaani inimesed traditsiooniliselt Lembitu platsile, et Vabadussõjas langenute monumendi juures Iseseisvuspäeva tähistada. Sel korral oli rahvast kaugelt rohkem kokku tulnud kui viimasel kümnel aastal tavaks. Viljandi Muuseumist jõudis Suure-Jaani tagasi Amandus Adamsoni skulptuur „Lembit“. Kui 1987. aastal monumenti taastama hakati, otsustati monumendi teistkordsel purustamisel 1950. aastal kannatada

saanud skulptuur, mis oli kaotanud ühe käe ja mõõga, asendada koopiaga. Originaal jäi endiselt hoiule muuseumi. Nüüd oli aeg nii kaugele jõudnud, et linn jõudis muuseumiga kuju Suure-Jaani deponeerimise küsimuses kokkuleppele.

Suure-Jaani linnapea Rein Valdmaa rääkis kihelkonna omavalitsuste koostööst ja tehtust.

1980-ndatel aastatel Viljandi Maagümnaasiumis ajalooõpetajana töötanud ja monumendi taastamise eest võidelnud Killo Arjakas meenutas, kuidas omal ajal Eesti riigi ja iseseisvumise mõte inimesteni jõudis. Esimene selleteemaline kirjapandu pärineb

1882. aastast ja Mulgimaa mehe sulest. 1905. aastal kirjutas Eesti riigist oma luuletuses ka Juhan Liiv – ükskord on Eesti riik. Killo Arjakas meenutas neid tuhandeid mehi – nende seas 76 Suure-Jaani meest – kes jätsid Vabadussõjas oma elu ja tänu kellele võime täna Eesti Vabariigi aastapäeva tähistada.

Monumendi taastamisel suure töö teinud toonane linna täitevkomitee esimees Märt Moll rääkis tehtust ja tegijatest.

Veerandtunniks kohtusid Lembitu skulptuuri originaal ja koopia, et esimene võiks edaspidi kõigi linnakodanike ja külaliste silma rõõmustada linnaraamatukogus ning pärast gümnaasiumi juurdeehituse valmimist selle avarates ruumides.

Leili Kuusk

FOTO: Jaanus Siim

Lühike kevad

Väike tüdrukuke veerib kalendrit lugeda. „20. märts – kevade algus“. Näpp liigub mööda numbereid edasi. Paastumaarjapäev. Leinapäev. „28. märts – üleminek suvejale“. Laps jääb mõttesse.

„Miks kevad nii lühike on?“ küsib ta seejärel ema käest.

OMAVALITSUSINFO

Suure-Jaani Linnavalikogu 26.02.2004

Võeti vastu Suure-Jaani linna 2004. aasta eelarve, sh tulud 22 657 800.- (kaksikümne kaks miljonit kuussada viiskümne seitsme tuhat kaheksasada) krooni; muud näitajad 417 450 (nelisada seitseteist tuhat nelisada viiskümne) krooni; kulu d 22 653 250 (kaksikümne kaks miljonit kuussada viiskümne kolm tuhat kaksasada viiskümne) krooni; finantseerimistingitud -402 000.- (nelisada kaks tuhat) krooni;

otsustati suurendada osatähtsust Suure-Jaani Hooldus osakapitali 873 000.- (kaheksasaja seitsmekümne kolme tuhande) krooni võrra järgmist mitterahaliste sissetulekute tegemise teel: Suure-Jaani Gümnaasiumi peahoone koos kõrvalhoonega (garaaz) ja Suure-Jaani Gümnaasiumi algklasside hoone koos kõrvalhoonetega (abihoone ja kuur);

valiti Suure-Jaani linna 2003. aasta eelarve täitmise aruande auditeerijaks osatähtsust "Revisor";

võeti vastu munitsipaalorterite üürile andmise ja kasutamise kord;

tunnistati Tallinna tn 11A majas asuvad korterid sotsiaalkorteriteks.

Suure-Jaani Linnavalitsus 02.02.2004, 09.02.2004, 16.02.2004, 20.02.2004

Määrati ühekordseid toetusi neljale perele kokku 1 800.- krooni, täiendavalt määrati tasuta koolilõuna õppeaasta lõpuni kolmele Suure-Jaani Gümnaasiumi õpilasele; määrati hooldajad ühele raske puudega ja ühele sügava puudega isikule;

otsustati müüa Karja tn 5

elamu-laut avalikul suulisel enampakkumisel, hoone alg hinnaks määrati 2 000.- krooni;

otsustati müüa sõiduauto KIA Sephia otsustuskorras hinnaga 17000.- krooni; määrati munitsipaaloman d sse jääva Ilmatari tn 9 maa maksustamishinnaks 33 000.-krooni;

määrati Pärnu tn 1A korteri üüri suuruseks 4 krooni/m²; otsustati teha Lions-klubile ettepanek korraldada tuluõhtu Suure-Jaani noorte puhk pilliorkestri toetuseks;

anti nõusolek osatähtsust Hertlang Köleri tn 15A maa ostu eesõigusega erastamiseks;

anti nõusolek Viljan di Tarbijate Ühistule Pärnu tn 3 maa ostu eesõigusega erastamiseks;

kehtestati Tallinna tn 11A ja Jaama tn 2A detailplaneering.

Suure-Jaani Vallavalikogu 19.02.2004

I korda loeti Suure-Jaani valla 2004. a eelarvet;

Otsustati taotleda investeermislaenule maksepuhkust üheks aastaks;

Arutati OÜ Silindria poolt tehtud pakkumiste õiguslikku alust;

I korda loeti Suure-Jaani vallavara eeskirja;

Kehtestati koolilõuna kulude katmiseks määratud eraldiste kasutamine;

Algati Kõidama veehaarde detailplaneeringu koostamine Kõidama külas. Planeeringu eesmärgiks on jätkuvalt riigi omandis olevale maale Kõidama veehaardepuurkaevu tarvis krundi moodustamine ehitustingimuste määramine;

Võeti vastu Ülevõlli kinnistu detailplaneering asukohaga Võlli külas.

Suure-Jaani Vallavalitsus 11.02.2004

Meelis Jukile erastatakse ostu eesõigusega Kuusiku katastriüksus Reegoldi külas ja OÜ-le Ruudi Väljaotsa lauda katastriüksus Ängi külas;

Laane kinnistu jagamisel tekkivate uute katastriüksuste nimedeks määratakse Laane, Laanemetsa ja Itta ning Järveotsa kinnistu jagamisel tekkivate uute katastriüksuste nimedeks määratakse Järveotsa ja Tiigi;

Ants Konradile määratakse kompensatsioon õigusvastaselt võõrandatud maa eest;

Janne Konradile ja Jaak Konradile tagastatakse nõudeõiguse osast suurem õigusvastaselt võõrandatud maa ning neile kinnitatakse riigile tasutava võla suurus;

Projekteerimistingimused määratakse Paala ATJ-i likvideerimise ja DLU paigaldamise projekti koostamiseks Reegoldi külas;

Võhmassaare külas asuva Silla majavalitsuse nimeks määrati Saarepuu;

Puudega inimestele seati hooldus ja määratakse hooldaja;

Eelläbirääkimistega enampakkumise korras otsustati anda rendile Paala rahvamajas asuvad kaupluseruumid.

20.02.2004
Jüri Soolole tagastati õigusvastaselt võõrandatud Niidu katastriüksus Vihi ja Kibaru külas;

Arvo Roosnale ja Urmas Roosnale tagastati nõudeõiguse osast suurema pindalaga õigusvastaselt võõrandatud maa ning neile kinnitati riigile tasutava võla suurus;

Ain Männikule erastati ostu eesõigusega Kirsi katastriüksus Arjadi külas;

Määrati Antti Läätsale kuuluv Oru kinnistul elamu ehitamiseks vajaliku projekti koostamiseks vajalikud projekteerimistingimused;

Eesti Energia AS Jaotusvõrgule anti ehitusluba Paemuru ja Räästa talu elektrivarustuseks 15 kV õhuliini, 15/0,4 kV mastalajaam ja 0,4 kV kaabelliini ehitamiseks Kibaru külas;

Kasutusluba anti OÜ Pilkes Põhjaka Põllu majandusel kuuluvale teraviljakuivatile; Puudega inimestele seati hooldus ja määratakse hooldaja; Suure-Jaani vallaeelarvesse riigieelarvest laekunud vahenditest määrati toimetulekutoetust üksi elavatele isikutele ja perekonnale, kelle kuu netosissetulek on alla kehtestatud toimetulekupiiri, 4 143 krooni.

Olustvere Vallavalikogu

Kinnitati Olustvere valla 2004. a eelarve tulud 13 376 300.- krooni, eelarve kulud 13 376 300.- krooni, eelarve kassatagavara suuruseks 70 000.- krooni ja vaba jääk 70 358.- krooni;

Kinnitati valla allasutuste: vallavalikogu, vallavalitsuse, lasteaia, Olustvere Põhikooli, Täaksi Põhikooli, Täaksi raamatukogu, Olustvere raamatukogu ja kultuuri alaeelarved;

Tunnistati vaba metsamaa erastamise õigust omavad isikud. Taotlemise õigust omavatel isikutel sõlmida omavahelised kokkulepped vaba metsamaa maatükkidele. Omavaheliste kokkulepete vallale esitamise tähtaeg on 05. märts 2004. a;

Määrati Olustvere vallavali-

kogu esimehe hüvitiseks alates 01.01.2004. a 3 500.- krooni kuus;

Määrati alates 01.01.2004. a volikogu liikmete istungist osavõtu kompensatsiooniks 37.- krooni tund ja komisjoni liikmete töö kompensatsiooniks 24.- krooni tund;

Määrati Olustvere vallavane ma kuupalgaks 01.01.2004. a 10500.- krooni;

Kasutada vallaeelarvesse koolilõuna toetuseks riigi poolt ettenähtud eraldisi Olustvere ja Täaksi Põhikooli 1.-4.klassi õpilaste koolilõuna kulude katmiseks täies ulatuses;

Riigieelarvest määratud eraldiste piisavuse korral kasutada Olustvere Põhikooli 5.-9. klassi õpilaste, kes on kantud Olustvere valla elanike registrisse, koolilõuna kulude osaliseks katmiseks.

Olustvere Vallavalitsus

Määrati hooldaja puudega inimesele;

Olustvere vallaeelarvesse laekunud vahenditest määrati toimetulekutoetust 45 865 krooni üksi elavatele isikutele ja perekonnale, kelle kuu netosissetulek on alla kehtestatud toimetulekupiiri;

Anti nõusolek maa jätmiseks riigi omandisse Võivaku külas asuva Mudiste-Kobruvere tee teenindusmaa – kokku 1,34 ha, sihtotstarbega transpordimaa;

Anti nõusolek maa ostu eesõigusega erastamiseks Arvo Turnerile Sepa mü Jaska külas;

Anti nõusolek maa ostu eesõigusega erastamiseks Mait Hiimäele Paksu mü.

Õigusvastaselt võõrandatud maa tagastati Leida Sepale Pallasaare mü Kuhjaveres külas.

Ettevõtjad, küsige ise julgelt toetusi!

Ettevõtlaste Arendamise Sihtasutus (EAS) hakkab märtsis-aprillis ettevõtjatele jagama Euroopa Liidu umbes 1,1 miljardi krooni suurust toetusraha. Täpne aeg sõltub sellest, millal majandus- ja kommunikatsiooniminister kinnitab toetusprogrammide määramised.

Ettevõtja jaoks on olulisim kõige mahukam tõukefond, Euroopa Regionaalarengu Fond (ERDF), mille EASile eraldatav summa on ligi 119 miljonit krooni.

Riiklikku abi ja tulevikus ka eurotoetusi saavad EASi kaudu eelkõige projektid, mis loovad või säilitavad töökohati, on suure ekspordipotentsiaaliga ja tehnoloogia- või teadmistemahukad. Toetust

väärivad projekti iseloomustab hea äriidee ja jätkusuutlikkus.

Tegelikult ei pea ettevõtjad ootama, kuni rahalaev Euroopast kohale jõuab, sest Eesti riigi poolt rahastatavad toetusprogrammid on EASis endiselt avatud. Näiteks rahuldati eelmisel aastal umbes 85% esitatud taotlustest. Ühtekokku rahastati ettevõtlaste ja regionaalprogrammide raames pisut alla 3000 projekti koguväärtuses umbes 300 miljonit krooni. Ka projektide dokumentatsiooni kordajamist on EASis lihtsustatud. Projektide rahastamise puhul eeldavad tõukefondidest laekuvad summad panust Eesti riigilt ja taotlejalt. EAS aitab ja nõustab abivajajaid.

Ettevõtja abistamiseks on loodud maakondlike arenduskeskuste võrgustik, samuti võib pöörduda EASi konsultantide poole. Riigi esmaseks ülesandeks on suu-

nata EL struktuurifondidest saadavad summad sektoritesse, mis vajaksid normaalse arengu tempo aeglustumise tõttu toetust.

Ka ettevõtjad ise võiksid olla toetuste küsimisel hoopis aktiivsemad. Juba rahvasuu teab, et küsija suu pihta ei lööda. Erinevatesse projektidesse suunatava raha maht ei hakka sõltuma mitte niivõrd Brüsseli bürokraatiast, kuivõrd just meie endi võimest genereerida jätkuvalt selliseid ideid, mis leiaksid laiemat kõlapinda ka mujal maailmas.

ELi tõukefondidest EASi kaudu kaasrahastatavad programmid:

- Alustavate ettevõtjate stardiprogramm
- Ettevõtlaste infrastruktuuri arendamise programm
- Uutele turgudele siseneamise programm
- Nõustamise programm

- Koolitusprogramm
- Teadus- ja arendustegevuse toetamise programm
- Turismiettevõtjate tootearenduse ja turunduse programm.

Lisaks kaasrahastatakse ELi tõukefondidest teadus-

arendusasutustele suunatud Spinno programmi ja peamiselt kohalikele omavalitsustele ja mittetulundussektorile suunatud piirkondade konkurentsivõime tõstmise programmi.

Tea Varrak

EASi juhatuse esimees

FOTO: Leili Kuusk

9. veebruaril kell 12 kirjutati Suure-Jaani linnavalitsuses alla lepingu Suure-Jaani Gümnaasiumi juurdeehituse riigihanke võitnud ehitusfirmaga Skanska EMV.

Vasakult: Suure-Jaani linna peapea Rein Valdmaa, Skanska EMV projektijuhtimis- ja ehitustööde divisjoni direktor Kaupo Kolsar ja OÜ Suure-Jaani Hooldus juhataja Enno Püvi.

Lapsed raamatukogus

FOTO: Jaanus Siim

“Loitsuke” kutsus 11. veebruaril kõiki huvilisi Suure-Jaani raamatukogu lasteosakonda, kus toimus projekti “Raamatute maailm läbi lapse tundeprisma” esimene üritus “**Laste-kirjanduse seos rahvaluulega**”. Projekt kiideti heaks Kohaliku Omaalgatuse Programmi poolt, seda toetasid Suure-Jaani linn, Suure-Jaani vald ja MTÜ “Loitsuke”. Projektijuht Anu Kivi tutvustas tegevuskava, mis kestab novembrikuuni. Tulemas on põnevaid sündmusi, kus paljud võivad raamatutega taas sõbraks saada. Tähistatakse Kreutzwaldi aastat, kõneldakse vanadest headest lasteraamatutest, tutvustatakse uusi raamatuid ja kirjanikke, toimuvad kohustusõhtu, omaloominguliste tööde võistlus, raamatukarnevad.

Meie esimesele üritusele oli tulnud tootäis lapsi (23; koolieelikutest kuni V klassini) ja ka täiskasvanuid (5). Hakkasime uurima, kui vana üldse on rahvaluule ja kuidas ta on tekkinud. Jõudsime järeldusele, et rahvaluule on sündinud tuhandeid aastaid tagasi, levides suuliselt ühelt esitajalt teisele, kes seda natukene ka „kohendas“. Hea võrdlus on kohe ka tänapäevast võtta – kuulujutt. Seega saime kohe selgeks, et vanemat rahvaluulet nimetatakse folklooriks ja uuemat poplooriks.

Laste elu on hällist alates

Ajaloopäev Olustvere moods

Vabariigi aastapäeva eel korraldas Olustvere Põhikool oma lastele ajaloopäeva. Koolipäev algas piduliku aktusega, kus lisaks direktor Liivi Lindemanni kõnele esinesid lapsed omaloominguliste luuletustega Eesti lipust. 2. klass esitas lühinäidendi, kus konn ja karu selgitasid teistele, mis on patriotism ja oma kodu armastus. Aktusel kõlasid ka laulud. Seejärel ootas õpilasi klassides ees viktoiriin, kus uuriti laste teadmisi Eesti ajaloo kohta. Parimad olid Elis Rahulaan (1. kl), Maarek Laos (2. kl), Jaak Luht (3. kl), Karoliina Koovit ja Juuli Kuk (4. kl), Villu Läne (5. kl), Erkki Jaanhold (6. kl),

rahvaluulega seotud. Hällilaulud ja äiutused; siis hüpitulaulud ja mängulaulud ning ahellaulud, millest paljud kuuluvad eesti regivärside vanimasse kihistusse. Laulsime kõik ka regilaulu, kus eeslaulja laulis ette ja meie kordasime tema järel. See kõik osutus väga lõbusaks ja lihtsaks, ainus mida pidime jälgima oli, et regivärsilise rahvaluule ühel real peab olema 8 silpi. Istusime suurde ringi ning lõngakera üksteisele veeretades saime kõik olla ka regivärsi eeslauljateks. Tänapäevasteks rahvaluuledeks nimetatakse lauluparoodiaid.

Saime teada, kes oli see mees, kelle üleskutsel hakkas rahvas eesti rahvaluulet koguma ja kirja panema. See mees oli Jakob Hurt, keda peetakse ka Eesti rahvaluule kogumise “isaks”.

Seejärel tegime tutvust rahvaluule proosavormidega, millest eelistatim on kindlasti muinasjutt. Laste hulgas on kahtlemata kõige populaarsemateks rahvajuttudeks loomamuinasjutud, kus tegelaskond on väga kirev. Kõik lapsed teadsid, et peamiselt tegutsesid neis muinasjuttudes metsloomadest rebane (kaval ja omakasupüüdlilik), hunt (rumal ja ahne) ning karu (suure jõuga, kuid kohtlane ja kergeusklik). Anu luges ette Suure-Jaani päritoluga loomamuinasjuttu “Hunt Vingissaare kaevus”. Teisel kohal muinasjuttudest on imemuinasjutud, kus kajas-

Gert Kulla (7. kl), Reigo Ringo (8. kl) ning Mirja Rätsepso (9. kl). Järgmisena tuli igal klassil meisterdada plakat teemal “Kohtumine Eesti Vabariigi presidendiga”. Hiljem kuulati kõikide plakatite esitlust. Parima teostuse ja tutvustusega hiilgasid 4. ja 7. klass. Koduseks ülesandeks oli mõelda üks tõsilugu ja üks valelugu (sarnaselt Bingo Loto saatele) ning publik pidi nüüd ära arvama kumb on kumb. Hästi oskasid kõnelelda Stevely ja Heigo Soomets, Mehis Kreem, Alan Uustal, Ats Tarto ja paljud teisedki.

Ajaloopäevale lisas põnevust vanade võitluskunstide demonstreerimine. Alklasside õpilased proovisid jõudu kiviaja inimeste moodi (väi-

tuvad vaese ja rikka, saunamehe ja mõisniku vahelised vastuolud. Kerttu luges ette imemuinasjuttu “Uss-kuningatütar”, mis on ka pärit Suure-Jaanist. Tänapäeva rahvajuttudeks on kunstmuinasjutud.

Rääkisime ka muistenditest, mis on rohkem või vähem seotud mõne konkreetse paiga või objektiga. Suure-Jaanist on kirjutatud muistendid “Annemägi” ja “Lõhaveri ahned mungad”.

Inimese igapäevaelu koomilist külge avasid vanasti naljandid, enamasti kujutasid need endast lühikesi pilkelugusid. Tänapäeval asendavad naljandeid anekdoodid.

Saime ka teada, kes oli Kratt.

Rääkisime veel rahvaluule lühivormidest, milleks vanasti olid vanasõnad ja kõnekäänd ning mõistatused. Tänapäeval killud, mõistatused ja aforismid. Mängisime vanasõnamänge ja mõistatusime mõistatusi, kus iga õige vastuse teadja sai kommi. Tähtsaks oli kõigil võimalus sõrmitseda 6-keelset kannelt.

Kõike kuulnud-nähtut tuli kõigil nutikalt kõrva taha panna, sest viktoiriini käigus selgus kolm parimat, kes said ka auhinna. Parimateks osutusid Liis Toomsalu ja Maret Saaremets, Kerttu Olesk ja Eva-Lotta Kivi. Kuid tublid olid kõik osavõtjad.

Aeg läks kiirelt ning rahvaluulest rääkida oleks olnud veel oi kui palju. Kõik said teada, et rahvaluuletegelaste tarkade tegude järgi seadis maarahvas sajandite pikku oma elamist-olemist. Rahvaluulest on ergutust saanud ka paljud kirjanikud. Paljud tekstid ringlevad ehtsa folkloori kombel ikka veel eesti rahva hulgas: kõik teavad ju mõnda lapsehüpitamise või varbalugemise laulu. Folkloori elav kasutus tillukeste inimeste teretulnuks lausumisel viitab tegelikult keele kaudu toimivale tugevale sidemele eesti rahva pikki aegu väldanud olemisega.

Kohtume **10. märtsil kell 16.00** Suure-Jaani raamatukogu lasteosakonnas, kui saab teoks sarja teine üritus.

Kaire Sülla

keste pallikestega), suuremad aga pidasid duelli “mõõkadega” (õhupallidega). Teaduse arenemisega täiustusid ka võitlusvahendid. Väiksemad poisid proovisid kätt püsside duellis (noolepüstolid) ja suuremad harjutasid silma vibulaskmises, juhendajaks kooli vilistlane Indrek Rebandi. Parimateks võitlejateks kuulutati Tony Seisler, Urmet Udu ja Stemo Ojavee. Päev oli tore ja sisukas. Võibolla õppis nii mõnigi laps läbi huvitavate mängude enam kui tavalises ajalootunnis. Ühiselt tõdeti, et taolisi päevi võiks rohkemgi olla.

Suur aitähhi ajaloopäeva idee autorile ja läbiviijale Ene Rebandile!

Tiina Jaeski

Suvel suurele peole

Suure-Jaani-Olustvere piirkonnast üritavad suvisel XXIV Üldlaulupeole ja XVII Üldtantsupeole pääseda: segarahvatantsurühm “Loits” (Tiia Siim), lasterühm “Loitsuke” (Eeda Saaremets), Suure-Jaani Puhkpill (Rein Vendla), Suure-Jaani Gümnaasiumi lastekoor (Riina Mankin), Suure-Jaani Güm-

naasiumi Puhkpill (Rein Vendla), segakoor “Ilmatar” (Riina Mankin), Tääksi segarahvatantsurühm “Öerutajad” (Vaiki Reiner), Olustvere naisrahvatantsurühm (Anu Mikkor) ja segakoor “Lehola” (Aita Tampere).

Esimene ülevaatuuste voor on selja taga.

“Loits” end Viljandis Üldtantsupeo korraldajatele ette näitamas

Suure-Jaani puhkpillinoored koguvad sõiduraha

Suure-Jaani Gümnaasiumi Puhkpilliorkester mängis suvel Poola Bialystoki VI rahvusvahelisele noorte puhkpilliorkestre paraadile “Wersal Podlaski” sõitmise tarbeks raha kogumiseks Viljandis Pauluse kirikus. Kava oli mitmekesine: klassikast kaasaegse filmi-

muusikani; kahjuks nappis pealtvaatajaid-kuulajaid.

Suure-Jaani-Olustvere rahval on võimalik noorte sõitu toetada, tulles kuulama nende kontserti 26. märtsil kell 18.00 Suure-Jaani Gümnaasiumis. Järgmisel õhtul esinetakse Vändra rahvale.

Linnade Liit käis liikmel külas

Linnade Liidu büroo käis Suure-Jaani linnaga tutvumas. Ühise laua taga viidi end kurssi linna röömade-muredega ja tutvustati liidu tegemisi.

FOTOD: Leili Kuusk

In memoriam

Asta Miilimäe
01.02.1927 –
14.02.2004

Ajaga sammu pidades

Eakate inimeste sotsiaal-majanduslikku rühma on viimastel aastatel püütud mitmeti pehmemalt määratleda. Välja on pakutud termineid senior, eakas või vanur. Kuid kõige sagedamini räägitakse siiski pensionäridest.

Nii nagu on vananemas kogu maailma rahvastik, on ka Eesti üks järjest vananeva rahvastikuga riike.

Olles veel noore ja teovõimelise inimese rollis, ei mõelda üldjuhul vanusele, eriti enese vananemisele. Ka suhtumine vanurite probleemidesse ei pruugi olla adekvaatne. Siinjuures ei saa unustada, et eakas on elufaas, mis tuleb iga inimesel läbida, mistõttu on oluline, et ühiskond oskaks väärtustada eakate tasakaalustavat rolli eri põlvkondade vahel ja näeks vanureis ressursi nende teadmiste ja kogemuste näol.

Kohalike omavalitsuste eakate sotsiaalvaldkonna oluliseks ülesandeks on tagada vanureile tingimused, mis hoiaks ära nende satumise vaesusrisiki ning looks eakohaseid võimalusi osalemiseks avalikus, sotsiaalses ja kultuurielus.

Tehes kolmeteistkümmendat aastat Olustvere vallas sotsiaaltööd, olen jõudnud end kurssi viia valla pensionäride elu-oluga. Oma inime-

Suure-Jaani kesklinnas ringi liikudes juhtus sulle ikka vastu tulema naerusuine Asta. Nüüdseks on karm eluseadus sellele võimalusele kriipsu peale tõmmanud.

Peale algkooli sai Asta oma erialase hariduse Suure-Jaani Kodumajanduskoolist ja Türi Aiandustehnikumist. Koolides omandatud teadmised süvendasid huvi kodukäsitöö ja ümbritseva looduse vastu.

Asta elutee ei olnud roosiline. Halvad tööolud kolhoosis ja vilets palk koos absurdsede käskudega jätsid noore tütarlapse hinge sügava jälje.

si tunnen nii nime- kui nägupidi ning nende mured, probleemid ja rõõmudki ei ole mulle võõrad.

Nii mõnedki ettepanekud ja probleemid saavad lahendatud kahe vallas tegutseva pensionäride ühenduse kaabil.

Mul on rõõm märkida, et meie valla pensionärid ei ole pessimistliku ellusuhtumisega, nostalgilised ega virised. Raskusi ja tervisehädaid trotsides on nad tublid, püüavad oma eluga toime tulla, armastavad oma kodu ja kodukohta ning igal võimalusel võtavad osa ühisüritustest ja -tegemistest.

Lühidalt – nad püüavad ajaga sammu pidada.

Üheks eakate tegutsemise meelispaigaks on saanud ettevõtlike seltsi liikmete poolt koduseks kujundatud Olustvere Maanaiste Seltsimaja, kus korraldatakse ühisüritusi, viiakse läbi koolitusi nii kudumise, kokanduse ja palju muu osas ning veedetakse aega vesteldes, kududes või käsitööd tehes.

Viiendat aastat on Olustveres Vaiki Reineri juhendamisel tantsinud "Memmede" tantsurühm ja küm nenda aastapaku lävel seisab Age Einulo eestvedamisel tegutsev lauluansambel "Metsalilled". Need tublid naised väärivad ainult kiidusõnu; nende nooruslikku reipust ja entusiasm annab imetleda.

Hiljem leidis ta paremat tööd Mistra tsehhis Väandras.

Asta positiivne ellusuhtumine, alatine optimism ja valmidus iga hetk abistada hätta sattunud kaaslast vormisid temast autoriteetse Suure-Jaani linna kodaniku.

Ka haigused ei ole temast mööda käinud. Nende üle ei kurtnud ta kunagi, püüdes neist jagu saada, mis tal õnnestuski, kuni saabus raskeim.

Asta tegutses ka aktiivse looduskaitsejana. Ta oli kauaaegne kohaliku looduskaitse seltsi juhatuse liige ja mitmesuguste sellealaste ürituste usin teostaja. Olid need siis ekskursioonid või tegelik töö meie linna kaunimaks muutmisel. Asta ei olnud populaarne loodushuviline mitte ainult oma kodukohas, vaid tervel Eestimaal. Eesti Looduskaitse Seltsi ekskursioonidel väljapoole meie maad tegutses Asta kokana. Igasuvistel üleriigilistel loodusesõprade kogunemistel tuldi ikka tema juurde ütlemiseks: "Tere kokatädi". Heatujuliselt laskuti vestlusesse, meenutades möödandikku.

Asta võttis innukalt osa kohaliku pensionäride klubi Nende ridade kirjutamisega algust tehes mõtlesin ma eelkõige sellele, et seistes suurte sündmuste lävel, mis kaasnevad Euroopa Liiduga ühinemisega, tuleb meil mõelda ka kaugemale tuleviku, mitte nähes kõiges uues tonte ja kartes eelseisvaid muudatusi.

Usun, et eakad, kel on olemas elatusallikas väljateenitud pensioni näol, ületavad vanade eestlaste kombel valutamalt ülemineku läve: nad saavad oma eluga hakkama.

Üsna hiljuti olin Viljandi bussijaamas koos ühe kunagise töökaaslasega, kes on juba mõned aastad väljateenitud pensionil. Ta leidis, et on sündinud õigel ajal: näinud kolme eri ajastut ja on ka õigel ajal pensionile saanud, millega on aga tüki maad tõsisem mure tulevastel pensionäridel, s.o praegustel elamisraskustes pensionieelikutel.

Sotsiaalministreeriumi poolt on äsja trükist ilmunud uus hoolekande kontseptsiooni eelnõu, mis määratleb Eesti hoolekandepoliitika üldised alused, meetmed olukorra parandamiseks ja võimalused majanduse arendamiseks ning tegevuskava vaesuse ja sotsiaalse tõrjutusega võitlemise tõhustamiseks. Uu te so ts ia al po li it is te meetmete rakendamine tähendab eelkõige täiendavat riigipoolset investeeringut

te usin teostaja. Olid need siis ekskursioonid või tegelik töö meie linna kaunimaks muutmisel. Asta ei olnud populaarne loodushuviline mitte ainult oma kodukohas, vaid tervel Eestimaal. Eesti Looduskaitse Seltsi ekskursioonidel väljapoole meie maad tegutses Asta kokana. Igasuvistel üleriigilistel loodusesõprade kogunemistel tuldi ikka tema juurde ütlemiseks: "Tere kokatädi". Heatujuliselt laskuti vestlusesse, meenutades möödandikku.

Asta võttis innukalt osa kohaliku pensionäride klubi

"Meelespea" tegevusest, olles ikka aktiivsemate poolel.

Ta on tegutsenud tuletõrjes, käinud treeningutel ja õpustel ning aidanud kustutada tulekahjusid.

Asta osales Suure-Jaani käsitööringi tegevuses ja leidis aega tegutsemiseks kirjandusliku liikmena.

Astat jäi leinama poja pere, kust on sirgunud juba täisikka jõudnud tütar ja poeg.

Olgu Astal head und armast kodumaa mullas.

Kaas-suurejaanlased

inimestesse ja inimeste kaudu majandusse ning ühiskonda tervikuna. Tulevikuvisionis nähakse hoolekandesse teemid uuendamist ning kaasajastamist. Loodame läbi kontseptsiooni meile kõigile, sealhulgas ka eakatele, tulevast elujärje paranemist.

Mulle meeldib Carl Hilty poolt väljaõeldu, mida tahaksin teiega jagada:

"Rõõm väikestest asjadest ja väikestest inimestest on parimaid rõõme ja aitab vältida mõndagi meeletubedust. Seepärast on parim viis maailmaga rahu elamiseks teemid mitte liiga palju oodata ega teda karta, temas ka head näha ja kurjusele ning ebaõnnele vaadata kui ajutisele nähtusele, mis end peagi ise hävitab.

Nagu igatüüpe elukogemus näitab on ebaõnn möödapääsmatu ja teda võib ikka kohata.

Õnnetunne on aga hoovus sisemisest rahulolust, mis aastatega tugevneb ja teistein jõuab pärast neid päevi, kui ta meie enda vaimu on viljakaks teinud...

Kui elu ongi tihti ainult vaevanägemine ja töö, on ta siiski väärtuslik elamiseks."

Soovin teile kõigile omalt poolt palju tervist, jõudu ja usku paremasse homsesse!

Mari-Liis Kõuts

Male-kabe

Male

III Juhan Aidaku mälestusvõistlustel kabes, mis toimus Sürgavere spordihoones, osales võistlejaid mitmest Eesti linnast. Tugeva koosseisuga turniiri parimad:

1. Enno Eerma (Tartu) 18 punkti
 2. Argo Laidvee (Tartu) 17,5 punkti
 3. Henn Ennok (Viljandi) 14 punkti
 - 4.-5. Hugo Hommik (Suure-Jaani) 11,5 punkti
 - 4.-5. Aivo Hommik (Tallinn) 11,5 punkti
 6. Martin Linder (Abja) 10 punkti
- Koolinoorte malevõistlustel, mis toimusid Reegoldi noorte huvikeskuses, olid parimad:
1. Lennart Sova (Suure-Jaani Gümn) võitis kõik 7 vastast
 2. Nils-Holger Sova (") 5,5 punkti

3. Heiko Kraaner (Sürgavere) 5 punkti

Tütarlaste kolm parimat olid kõik Olustvere Põhikoolist:

1. Virge Pesti
2. Liis Uustal
3. Tairi Lappalainen

Kabe

- Poisid:
1. Heiko Kraaner (Sürgavere) 12, 5 punkti
 2. Taimar Reinup (Olustvere) 10 punkti
 - 3.-4. Juhan Käspre (Olustvere) 9,5 punkti
 - 3.-4. Kaur Uusna (Olustvere) 9,5 punkti
- Tütarlapsed:
1. Liis Uustal (Olustvere) 6,5 punkti
 - 2.-3. Kadi Ruiso (Suure-Jaani) 5 punkti
 - 2.-3. Virge Pesti (Olustvere) 5 punkti
- Eesti valdade võistluste Kernu alagrupi võitis kabes Suure-Jaani vald koosseisus Vahur Linn, Ants Kapsi ja Eha Sepp.

Jäärajasõit

"Lehola-Lembitu" mängude raames toimusid Suure-Jaani järvel 21. veebruaril jäärajasõidu võistlused.

Parimusjärjestus kujunes järgmiseks:

- Naised
1. Tiiu Sass Vastemõisa 3.00.63
 2. Maie Käba Suure-Jaani vald 3.01.85
 3. Aili Adamson Suure-Jaani linn 3.02.06
 4. Piret Tiirusson Olustvere 3.04.62
- Kuni 2000 cm3
1. Alvar Sepp Suure-Jaani linn 2.43.05
 2. Kalev Sengbusch Suure-Jaani vald 2.44.86
 3. Peep Rink Olustvere 2.52.27
 4. Ivo Kralle Vastemõisa 2.56.07
- Üle 2000 cm3
1. Jaak Triisa Suure-Jaani vald 3.01.79

2. Tiit Sassiad Vastemõisa 3.02.20
 3. Enno Püvi Suure-Jaani linn 3.04.10
 4. Heiki Hiimäe Olustvere 3.06.59
- Nelja ratta vedu
1. Tõnu Rösler Vastemõisa 2.42.80
 2. Taimo Kase Olustvere 2.43.93
 3. Aivar Paas Suure-Jaani linn 2.50.01
 4. Tarmo Müllär Suure-Jaani vald 2.57.50
- Juhid kuni 2000 cm3
1. Rein Valdmaa Suure-Jaani linn 2.43.06
 2. Leopold Viigand Suure-Jaani vald 2.58.20
 3. Lembit Kruuse Vastemõisa 3.00.50
 4. Are Aua Olustvere 3.07.58
- Võistkondlik parimusjärjestus:
- 1.-3. Suure-Jaani linn

- 14 punkti
 - 1.-3. Suure-Jaani vald 14 punkti
 - 1.-3. Vastemõisa vald 14 punkti
 4. Olustvere vald 8 punkti
- Samal päeval peeti ka Suure-Jaani lahtised jääraja võistlused.
- Parimad olid:
- Noored
1. Kristjan Alles 3.01.06
 2. Markus Paas 3.02.20
 3. Kristjan Valmet 3.11.80
- Kuni 2000 cm3
1. Olev Helü 2.37.20
 2. Kalev Sengbusch 2.39.80
 3. Endel Subi 2.41.38
- Üle 2000 cm3
1. Elmo Vendla 2.55.70
 - Nelja ratta vedu
 1. Tõnu Rösler 2.34.00
 2. Taimo Kase 2.41.20
 3. Olavi Ojaste 2.47.46
- Hugo Hommik Spordimetoodik

Sportiüritused Suure- Jaani piirkonnas märtsis

11., 16., 18. märts
Viljandi maakonna valdade
meistrivõistlused võrkpallis
(mehed)
13., 14., 17. märts
Viljandi maakonna valdade
meistrivõistlused võrkpallis
(naised)
23., 28. märts
Viljandi maakonna valdade
meistrivõistlused võrkpallis
(naised + mehed)

Tuleb aga meelde ja ajab aga naerma

Astun ruumi ja olen hetkega kesk kisa-kära. Mis neid küll nii erutab? „Tuleb uus plekk-katus panna“, ütleb üks meestest. Edasi läheb tuline arutelu, kõik avaldavad korraga arvamust, mis teha katlamajaga – korstnast lendab sädemeid. „Milles probleem?“ „Katlamaja korstnast lendab sädemeid ja naaber-maja omanik on mures ning palub midagi ette võtta.“ „Kus see naaber-maja seal siis on?“ „Üle tee.“ „Sinna on ju tükk maad“, imestan. „Aga kui kütjad tuld segavad, siis lendavad sädemed isegi sin-nani.“

Uue plekk-katuse ehitusest edasi rääkivad mehed vajuvad ruumist välja. Veel eemalgi kostub nende häält.

Maad võtab nõutu vaikus.

Unistuste päev

Esimesed hommikused päikesekiired piiluvad aralt kardinat vahelt tupp. Mõnulen voodis ja kuulan suletud silmadega tuttavaid häält: kusagil kireb kukk, kusagil haugub koer, akna taga sädistavad linnud. On usku-matult hea tunne, et ei pea tõusma, et ei pea minema, et võib lihtsalt olla – olla isene-se päralt. Tõusen, vaatan aknast välja. Loodus on võr-ratu. Töötab ilusat päeva. Astun majast paljajalu päike-seküllasesse hommikusse. Mõnusalt meeliegiutav kaste hellitab jalataldu. Võtan ratta ja sõidan mere äärde. Tee viib mööda kadakatest palistatud külaltee. Hommikusest veidi karge tuuleõhk paitab mu keha. Männimetsast läbi sõites hingana täie kopsuga kosuta-vat metsaõhku. Loodus muutub üha muinasjutulise-maks – suurte jändrike män-nitüvede vahele on tipitud väiksemaid põõsaid ja kada-kakoonuseid, nende all roo-sad ja kollased taimepadjad. Rattaga edasi sõita on või-matu, sest metsatee asendub valge liivaga. Siis äkki, üsna

20. märts
XXIX Lehola-Lembitu ratsu
Suure-Jaanis Ilmatari kohvi-
kus kell 11.00

20. märts
Piirkonna GP lauatenнисes
23. märts
XXXI Lehola-Lembitu män-
gude poiste korvpall
25. märts
Eesti maapõhikoolide korv-
pallifestival
27. märts
Vanad olümpiaalad võrkpall
Lahmuse võimlas
27., 28. märts
XXXI Lehola-Lembitu män-
gude meeste korvpall

Lõpuks ütleb üks ruumi jää-nud naistest: „Aga on ju sä-demepüüdjad.“ ... Muidugi, ka mina olen seda sõna kuul-nud. Sädemepüüdjad! Kohe vilksatab aga mõte, et tege-likult ma sellest „mehhanis-mist“ rohkemat kui nimetust ei teagi! Milles see sädemete püüdmine seisneb? Kuidas see „püüdja“ töötab? ... Me-hed kindlasti teavad selliseid asju. Aga nemad rääkisid pä-ris tõsiste nägudega hoopis naaber-majale uue plekk-katuse ehitamisest!? Meenub üks iidne ütlemine: „Need kes räägivad, ei tea, need kes teavad – vaikiivad“. Ei ole mi-dagi uut päikese all. Et mitte naerma pursata, ütlen hästi tõsise näoga: „Küll meil on ikka targad naised!“

Nüüd saavad teisedki naer-da. „See on üks tõsine tõde-mus. Võiks nädala lausekski pretendeerida“, ütleb keegi.

Üks Naine Helekollane

ootamatult, avanebki silmade ees meri – päikeses sillerdav, tasaselt ja laisalt laineid kal-dale rulluv, enda poole kut-suv. Ei ühtki hingelist! Peale võr-ratut suplust karastavas merevees unustan end mää-ramatuks ajaks valgele ranna-liivale. Aeg seisab. Meri lok-sub vaikselt, kindlalt ja rahu-likult, kõrkjad kahisevad õr-nast tuule puhangust, üks-ikud kajakad karjuvad ning jagavad oma kajakaclu jagel-misi. Tunnen end looduse osana: tähtsusetu, ent samas ainulaadse ja kordumatuna. Rand täitub vähehaaval suve-mõnused nautivate puhkajate ja meres hullavate ning kil-kavate lastega. Päike kõrve-tab palavalt.

Võtan taas ratta ning asun tagasiteele. Jalutan pikka-misi läbi metsa. Suured män-nid pakuvad kosutavat varju. Vahetevahel leian mõne hilise maasika või varaküpsenud mustika. Elu tundub täius-likuna. Huulile kipuvad Jaan Tätte laulud – lihtsakoelised ja siirad. Kadakate vahel kõn-dides pakub iga hetk kordumatuid elamusi silmadele, kõrvadele, hingele. Pea kohal laiub sinine pilvitu taevas. Istun päikesekuulmale kivile.

KUU KÜSIMUS

Tiia
Metsa- ja
linnusõber
Täaksist

Unistada võib ju väga erinevatest asjadest, näiteks tore oleks seigel-

da praegu Kostariika vilma-metsas. Või jälle, oleks ju ke-na, kui mõni hooliks veel va-nast heast traditsioonist ja märkaks naistepäevaks lilli tuua. Ei aita see ebareaalne unistamine midagi – tuleb jät-ta potid ja köögiriistad oota-ma ning minna teostama väik-semaid unistusi, näiteks met-sa kevadet otsima. Kevade märke, mis südame rõõm-saks teevad, on igal pool, os-ka ainult leida. Kui on õnne, võid kuulda põialpoisi õrna sii-siid kuuseladvast, vee silksumist ja leevikeste laulu. Tee peal võid astuda üle orava jälgede ja leida hiirepoisi poolt siledaks lihvitud käbi-jupatsi. Päikesevalgus on nii ere, et sunnib kätt silmille var-juks seadma. Tuulelaul puu-latvades on juba kevadine ja puhub nii mahedalt, et pane vaid silmad kinni ja oledki oma unistuste maal.

Niini

Sürgaverest

Õhtune mõtisklus toob mõtteisse üha uusi maise elu unelmaid. Vahest hakkad tahtmatult unelma sellistest asjadest, millest tavaliselt ei

Naistepäev. Naiste päev. Milline on ühe naise unis-tuste päev, kui ei peaks mõtlema ei igapäevakohus-tustele ega pere eest hoolitsemisele, ei ajale, kohale ega rahale?

mõttele, sest elu on koormatud vahel sellest, kuidas äkki na-gu võluväl kaoks kogu mure, kogu vastutus pere eest, ku-hugi olematusse, kasvõi üheks päevaks.

Aastaid oli meie elus üks tore päev – naistepäev. Tähe-lepanu jätkus siis igale nai-sele. Pereisad pidasid väikese lillekimbuga oma naisi mee-les. Lapsed kujundasid emale toredaid kaarte ja kingitusi. Naiste le, kelledel pol-nud au olla ema ega abi-kaasa, kin-giti võrdselt teistega lilli. Tore päev oli!

Hea, kui see tava uuesti meie ellu tuleks, see ehk an-naks kõigile naistele kasvõi kord aastast lõogastava päeva. Ka enesehinnang tõuseks tublisti!

Lilli Kivisild

Vanaema „väikselts maalt“ (nagu lapselapsed ütlevad) – Eprast

Naistepäev.

Olen kasvanud ajal, kui naistepäev oli tähtis päev. Olid aktused, lilled, kohv ja koogid. Kodus on seda päeva alati tähistamas lilleõis koos kohvi ja kringli või tordiga.

valmides hakkab taluõu ini-mestega täituma. Suvitajad on rannast tagasi. Perenaine kõnnib kiiresti toa ja õue va-het. Laud kattub rannaandide ja muu hea-paremaaga. Pere-mehe on õllekastigi sauna-nurka sokutanud. Seni kuni saun parajad kraadid sisse saab, veedame aega noole-mängu ja pentangiga üks-teiselt mõõtu võttes. Keegi on sulgpallidki välja toonud ning võistlus on kujunenud üpris tuliseks ja haaravaks.

Lõpuks on soolane mere-vesi ja päevatolm korraliku maasauna leiliga lahti higis-tatud ning maha uhtunud. Kui ikka toobitäre vett ahju suust sisse viskad, siis hoia alt! Kadakaviht ja mõni kapatäis külma vett teevad oma töö ning oledki nagu uuesti-sündinu.

Saunast väljunud õhetavad ja rahulolevad inimesed kogunevad õllepudelid ja suit-sulestad näpus lõkke juurde. Lõbusalt aasitakse üks-teist ning võetakse üles nalja-kamaid päevajuhtumisi. Lõk-keketuli valgustab päikese-põlenud rõõmsaid nägusid. Säravad silmad vaatavad pra-ginal põlevasse lõkkesse ning

Ka praegu, vabariigi ajal. Il-ma kõige sellela oleks see päev liiga tavaline.

Naiste päev.

Kui lapsed olid väike-sed, oli päev läbi tege-mist. Hinge sai tõmmata alles hilis-õhtul, kui kogu pe-re n o h i s e s o m a

voodites. Unistasin siis minagi ühest päris „oma päevast“. Nüüd on lapsed suured ja kõik „laiali lennanud“. Nii on minulgi aega omaette olla ja tegeleda oma meelistege-vustega: kudumisega, ristsõ-nade lahendamisega ja jutu-raamatu lugemisega.

Kui ei peaks mõtlema pere-le, ajale, kohale ja rahale.

Minu elu-unistus on juba palju aastaid veeta kasvõi üks päev Austraalias. Küllastada lihtsaid külainimesi, tutvuda looduse ja sealsete loomadega. Mullu ei meeldi suurlinna kära. Et see on aga väga kauge maa, siis midagi reaalsemat, mida on võimalik teoks teha: ostaksin suure tordi ja lä-heksin külla kasnemale. Te-ma nägi suurt vaeva, et isepäi-sest 13-aastasest plikast keegi saaks. Sööksime torti, jooksime teed ja räägiksime oma tegemistest. Hea, et on telefon. See muudab 130 kilo-meetri vahemaa olematuks.

Vahendas Leili Kuusk

saadavad pilkudega mus-tavasse kõrgusesse lendle-vaid sädemeid. Keegi võtab üles viisijupi ning peagi kos-tub väiksest õöst üksmeelne laul: „Ei sellist küll kusagil maailmas leidu, kui Saare-maa heinamaad juunikuu öös...“. Laul järgneb laulule seni kuni lõkkeümbrus pik-kamisi tühjeneb. Päev on võt-nud oma. Kell on kaugelt üle südaöö. Kusagil uhhuutab öökull.

Nõrgalt ahetaav taevaser-v annab märku uue päeva saabumisest.

Nii lihtne see ühe nais-terahva üks unistuste päev ongi. See võib alguse saada lumises metsas härmas puu-de vahel suusatades, esimesi kevadekuulutajaid otsides-avastades või kirjudes sü-gislehtedes jalgu järelvedades sahistades.

Kõik algab iseendast ja oma suhtumisest endasse ja ümbritsevasse.

Helesinistes unistustes uitleja

Seitse olümpiamedalit

Algus augustikuu "Leoles"

Mängude lõpetamine

Oligi käes võistluste viimane ja Iirimaa viibimise eelviimane päev. 29. juunil oli kavas ainult üks ala ja see oli 4x100 meetri teatejooks. Eeljooksu põhjal olime saanud finaali. Aegade võrdlemisel arvasime, et kolmas koht oleks reaalne, aga teatejooks on kord selline ala, kus võib kõike juhtuda. Pealegi oli Gristeli jalg veidi valus, sest paar päeva tagasi ühel õnnetul hüppel väänas ta veidi jalga. Algul oli juba selline mõte, et nii, ka see teade läheb aia taha nagu ujumises. Aga arstid andsid endast parima ja asi oli lahendatud. Harjutusväljakul harjutasime veel pulgavahetust ja peagi tuli jooksma minna. Kogu meie delegatsioon jaotati nii, et igas vahetusalas oleks erutajaid. Esimesena alustas jooksu Arvo, siis Gristel, kes viis ka võistkonna juhtima, kolmandat vahetust jooksis Angela ning neljandat Taivo. Taivo oma pikka sammudega ei andnud enam teiste võidetud kohta käest. Kuldmedal!!! See oli ka nende mängude kõige ilusam sportlik vaatepilt minu jaoks. Kuna Eero võttis kogu jooksu linti, siis vahetevahel on nüüdki seda hetke tore uuesti läbi elada. Pärast kuldmedalite kaelariputamist oligi mängude sportlik osa läbi ja ees ootas veel samal õhtul mängude lõpetamine.

Mängude lõpetamine oli samas kohas kus avaminegi, Croke Parki jalgpallistaadionil. Nüüd polnud enam vaja oodata oma järjekorda, et siseneda staadionile, vaid nii kuidas keegi kohale jõudis, nii ka mindi. Muidugi olid tribüünid jällegi rahvast täis. Kohe hakkasime tribüünidelt otsima oma Clifteni sõpru. Peagi hakkas silma paraja mõõtmetega sini-must-valge lipp ja suured loosungid tribüünide erinevates sektorites. Tuli välja, et Cliftenist oli kohale

Esimene koht 4x100 m teatejooksus. Taivo Sots, Arvo Soerd, Gristel Markus ja Angela Siim.

tulnud üsna suur seltskond. Ääretult hea ja soe tunne tekkis. Tribüünid olid võrdlemisi värvikirevad, sest kõik 30000 vabatahtlikku olid ka kohal ja nende erinevat värvi vormiriietus andiski sellise ilusa pildi. Meie tõlk Tiina trügis kõige kõrgemalt tribüünilt alla barjääri juurde, et kõigiga kallistada, sest vaevalt enam kohtume. Rahvas ja sportlased olid väga üleemeelikus tujus ja sellele aitasid kaasa Iirimaa parimad ansamblid, kellede esinemine oli tõesti nauditav. Peale tantsu ja möllu toimus suur riiete, märkide ja igasuguse nänni vahetamine. Kui hakkas pimenema, jagati kõigile nüisugused 15 cm pikkused pulgad, millised hakkasid helendama, kui neid korra keskelt painutati. See vaatepilt, kus kogu staadion lehvitas nende helendavate tulukestega, meenutas jaanusikeste kokkutulekut. Enne kella kümnet langetati Eriolümpia lipp ja kustus ka tuli. Korra tuli nukker tuju peale, sest väga kahju hakkas, et nüüd on kõik see ilus ja kordumatu läbi. Pidu kestis veel edasi, aga tasapisi hakkas maad võtma ka väsimus, sest kaks nädalat pingelist elu ja hingamisteede haigused olid jätnud oma jälje. Hetkeks väsimus ununes, kui saime kokku Clifteni rahvaga. Hüvastijätt oli üsna kurb. Mõned inime-

sed on lihtsalt nii toredad, et isegi lühike koosviibimine jätab mälestuse terveks eluks. Meie võistkonna põhiline saatja Aidan lubas tulla kuu aja pärast Eestisse. Ja nagu seda vett pisarate näol veel vähe oleks olnud, avanesid ka taevased luugid. Tundus, et isegi taevastel vägedel hakkas kahju, et see kõik sai otsa. Üheksa päeva ei tulnud staadionil tilkagi vihma, mis on Iirimaa väga suur haruldus. Kaks korda saime väikese sabina, aga see oli kord puhkepäeval ja ükskord õhtul.

Tagasi eel Ma yn o o t h i unistasime kohesest soojast voodist, aga kohapeal selgus, et kotid tuleb pakkida, sisu üles kirjutada ja viia alumisele korrusele. Kulus veel paar tundi, enne kui magama sai. Hommikul tuli jällegi vara tõusta, et lennukile jõuda. Vihma aga muudkui sadas. Lennujaamas veel kord hüvastijätt oma saatjatega ja läks lennuks kodu poole.

Tallinn võttis meid samuti vihmaga vastu. Tallinna lennujaama olid meile vastu tulnud esindajad Haridusministeeriumist, maakonnast, koolist, sugulased ja tuttavad. Tee Tallinnast Lahmusele läks muljetades nii ruttu, et ei saanudki aru, kui olime Lahmusel. Ka siin olid lapsevanemad vastas. Seega olid lapsed vanematele üle antud ja võis loo sel-

leks korra lõppenuks lugeda. Juuli lõpus pidime jälle kokku saama, kuna meie saatemeeskonna juht Aidan pidi Eestisse tulema.

Peagi sai kuu läbi ja Aidan, sõnapidaja mees, oligi Eestis. See oli tema esimene külastäik Eestisse ja üldse siia regiooni. Aidani külastäik oli ühildatud maavanema, Suure-Jaani linnapea ja kooli vastuvõtuga. Muljed jäid talle head, eriti saunaskäik ja laukas ujumine ning Tallinna vanalinn. Käisime veel Otepääl süstamatkal. Neli sisutiheidat päeva möödus jällegi ruttu ja saabus kurb lahkumine. Nii see kord seatud on, et kõik ilus lõppeb ükskord otsa ja algab igapäevane elu oma murede ning rõõmudega.

Ka Haridus- ja Teadusministeerium pidas Iirimaa tublilt esinenud sportlasi, nende treenereid ja esindajaid mees. Novembri lõpus toimus ministri vastuvõtt Tartus. Kõik said kingituseks hinnalise raamatu ja sportlased rahalise preemia, vastavalt medali värvile.

Loo lõpetuseks tänan Suure-Jaani Linnavalitsust, Suure-Jaani Vallavalitsust, Olustvere Vallavalitsust ning kõiki teisi omavalitsusi, kes toetasid rahaliselt meie reisi Iirimaaale.

Vello Jürgenson

Lehola Lembitu elu ja tegemised

Eelmisel õppeaastal koostasin uurimusliku referaadi "Lehola Lembitu elu ja tegemised", milles andsin ülevaate Sakala muinasaja suurvannema Lembitu elust ja tema tegemistest. Lugesin läbi palju raamatuid, et teada saada, kes oli Lehola Lembitu, kuidas ta elas ning mida saavutas. Kodukoha kangelasi tuleb tunda ja seepärast peaks iga suurejaanilane Lembitust siiski midagi teadma.

Ajalookirjanikud on luge-

jale jutustanud mehest, kelle suure suguvõsa liikmed on seotud paljude Eestimaa paikadega ning kes ise on lausa rahvusvaheline mees: ta olevat reisunud Rootsi-, Taani-, Läti- ja Venemaal, käinud kauba- ja sõjaretkedel, olnud hea sõjastrateeg, osanud paljusid keeli. Lembitu olevat olnud ka hea põllumees. Olgu fantaasiaga nii, kuidas on, kuid Sakala vanem ning sõjapealik oli Lembitu küll. Lembitu linnus Lõhaveres on ainuke muistne linnus Eestis, mis on seostatav kindla ajaloolise isikuga. Linnus põletati

kolm korda maha, viimasel korral, aastal 1223, lõplikult. Lembitu koduküla oli ilmselt Lõhaveres mõisast ida pool. Sakalamaa elu juhtimisel kasutas Lembitu ka Viljandi muinaslinnust. Viimase asemele ehitati hiljem ordu loss.

1217. aastal läkitas Lembitu tõenäoliselt kutse sõjamehed kokku kutsuda. Kogunes suur ühismalev, kutsutud olid ka venelased, aga nood ei jõudnud õigeaks ajaks kohale. 21. septembril puhkes ohvriterohke lahing, milles Henriku kroonika andmetel langes vähemalt

1000 eestlast, nende seas ka Lembitu ja teisigi eestlaste vanemaid. Lembitu surma eest maksti kätte järgmisel aastal, kui novgorodlased organiseerisid sisse ja eduka sõjaretke Lõuna-Eestisse ja Põhja-Lätisse.

21. septembril 2002 tutvustati Lõhaveres linnamäel Madisepäeva lahingu 785. aastapäeva auks korraldatud üritusel muistsete eestlaste võitlusviise, sõjariistu ja kaitsevahendeid. Olen kuulnud ka mõttest korraldada suvellinnusepäev.

Janek Todoruk

OMA-LOOMING

Linnuke laulis

Linnuke laulis:
Eesti lipp on kaunis,
kodumaa on ikka ilus
päikse lõõsas, pilve vilus.

Tõnn Kukk
2. klass

Eesti lipp

Eesti lipul on kolm värvi,
sinine ja must ja valge.
Sinine on väike rukkilill,
must aga suitsupääsukese tiib,
valge on helevälge lumi.
Need ilusad värvid on Eesti värvid.

Lisan Tuuling
3. klass

Eesti lipp

Eestimaal sinine on meri.
Eestimaal on Lennart Meri.
On olnud sõdasid siin
ja pikk orjade piin.

Must on kui murede värv.
Must on mulla värv.
Musta põldu me külvame seemneid
ja musta me matame muresid.

Valge on kui rahu värv.
Valge on kui sõpruse värv.
Valges me rahu leiame,
valges me sõprust hoiame.

Rainer Mahl
5. klass

Sinine, must ja valge

Sinine see taevavärv,
puhas nagu võlujärv.
Au on olla temal seal,
meie lipu kanga peal.

Must on meie põld ja töö,
koht, kust meie saanud sõõnd.
Palju, palju rügan`d töid,
peitnud töösse palju öid.

Valge - puhtus, au on meil,
kui oleme käin`d võõrail teil.
Pole teinud halba eal,
ei kunagi, ei siin, ei seal.

Kokku saigi sini-must-valge
Eestlaste meel lihtne ja malbe.

Karin Kapsi
6. klass

Isamaa värvid

Sinine, must ja valge
Isamaa värvid on meil
Neid tuleb austada, hoida
Isamaa ilu on neis
Meri, taevas ja maa
Uskuda tulevikku
Soovida kõigile head
Tunda rõõmu valgusest
Valged on taeva all pilved
Armsaks kõik kohad on saand
Loodus kaunis, vilja kandvad maad
Geniaalsemat kohta ei leidu
Eesti mu kodune maa.

Katrin Teiva
8. klass

**Suure-Jaani
Gümnaasium**

26. märtsil kell 18.00
Suure-Jaani
Gümnaasiumi saalis
Suure-Jaani Gümnaasiumi
Puhkpilliorkestri
kontsert

Tule ja toeta orkestri Poola
Bialystoki VI rahvusvahelisele
noorte puhkpilliorkestrite paraadile
"Wersal Podlaski" sõitu

Laupäeval 27. märtsil kell 19.00

Olustvere lossis

kolmas kontsert sarjast

"Koorilaulmine Olustveres"

Peaesineja segakoor "Cantus" Raplast

Kaasa teeb Olustvere segakoor "Lehola"

Olete oodatud

"Loitsuke" tänab
lahkeid annetajaid!

MTÜ arvelduskonto number
on 221021920977
Märksõna „Rahvarõivad“

17. märtsil kell 18.00

esineb Suure-Jaani Gümnaasiumi

lastevanemate üldkoosolekul

lasteneuroloog-üldarst Anne Sildbaum

Ootame rohket osavõttu!

Teile, naised!

AS Suure-Jaani Ravikeskuse

günekoloog dr Alvi Mikk

ootab Teid vastuvõtule

esmaspäeval ja neljapäeval kell 16.00 – 20.00

ja laupäeval kell 9.00 – 12.00.

Registreerimine vastuvõtuagadel

telefonil 437 2103.

Järjekord on lühike!

AS Lemeks Viljandi

Metsamaterjali kokkuost

Metsa ülestötamine ja kokkuvedu

Kasvava metsa ost

Metsamaterjali transport

Männiku 4, Suure-Jaani

telefonid 433 7797, 518 5043

faks 433 7797

e-post: viljandi@lemeks.ee

Vajan järeleaitajat
põhikooli matemaatikas
Info 521 7746

Täpsustus

Eelmises lehes

märgusõna „Tutvus – Veroonika“ all

kuulutuse avaldanud naine

ei ela Suure-Jaani-Olustvere piirkonnas

FOTOGRAAF Jaanus Siim
teeb Suure-Jaanis, Köleri tn 3
ateljefotosid

dokumendipildist perepildini.

Eelnev kokkulepe

Telefonidel 437 2001 või 517 8704

Suur tänu!

Suure-Jaani Linnavalitsus tänab
Suure-Jaani Lions-klubi liiget

Wolfgang Ernst Buschmanni ja
Adelheid Christine Buschmanni,

kes kinkisid Suure-Jaani linnale
laste suvelaagrite majutamiseks
15 nari.

**UUED
SOODUSKAARDID!**

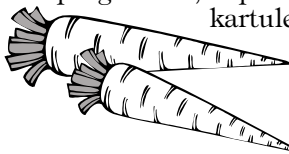

Nüüd saadaval
Alexela tanklates

Müün laupäeviti kella 14 –16

Sürgavere kartulihoidlas

porgandeid, kapsaid, söögipeete ja
kartuleid.

Telefonid 435 8591,
5664 4579
Enno Varblane

Müüa neli paari
kootud villaseid külgakardinaid
(2,5x2,4m)

Telefon 5396 8832

Üürin välja Olustveres asuva

3-toalise möbleeritud korteri

Kommunaalmaksud pluss 800 krooni kuu

Telefon 437 4215

**Õnnitleme
lapse sünni puhul!**

Urve Takkil ja Risto Valdmaa'l
sündis 03. veebruaril
tütar **LAURA** Valdmaa

Agnes ja Villu Konradil
sündis 06. veebruaril
tütar **KERSTIN**

Kaidi Kilmil ja Rene Kukinil
sündis 16. veebruar
tütar **GERDY**

**ÕNNITLEME
SÜNNIPÄEVALAPSI!**

SUURE-JAANI LINN

SALME SAVI	05.03.1918	86
LAURA UUSSAAR	30.03.1918	86
AINO GRÜNBERG	02.03.1924	80
SENTA KIVIPÖLD	24.03.1924	80
AINO PÄEVA	04.03.1934	70
MILVI TOOMIK	17.03.1934	70
UKU RAMJALG	20.03.1934	70
MARE PÖDER	05.03.1949	55
RAINA SUBI	20.03.1949	55
HELLE AALIK	27.03.1949	55
MAIE ANDERSON	29.03.1949	55
VAMBO VOLL	21.03.1954	50

SUURE-JAANI VALD

AUGUST SAAR	09.03.1912	92
LINDA VENTSEL	17.03.1912	92
LEIDA OJA	11.03.1917	87
LINDA KAIS	29.03.1921	83
JUTA HINTS	31.03.1921	83
JOHANNA FELDMANN	18.03.1922	82
LINDA SAARETS	12.03.1923	81
JUTA AULE	24.03.1923	81
ELDUR NORKROOS	15.03.1939	65
ERNST KOVAL	05.03.1944	60
AIN ELMIK	12.03.1944	60
TOOMAS LILLSAAR	25.03.1949	55
PEETER KOITLA	27.03.1949	55
RIIDA RUNGI	01.03.1954	50
VELLE MÄNNIK	08.03.1954	50
TIIA REBANE	12.03.1954	50

OLUSTVERE VALD

AUGUST UNDER	06.03.1909	95
ADELE LOOGUS	02.03.1916	88
MARTA LAAN	12.03.1916	88
VOLDEMÄR LUHT	19.03.1919	85
LEIDA SIMONLATSER	01.03.1921	83
HELMİ TÖNISSON	15.03.1922	82
OSKAR REIMAL	12.03.1924	80
EVI FELDMANN	18.03.1934	70
ENE METSTE	07.03.1949	55
VELLO SILLASTE	26.03.1949	55
HELLE LILLEMÄE	01.03.1954	50
REIN SAEGA	05.03.1954	50
TIINA UIBO	17.03.1954	50
LIIDIA MILJUKOVA	28.03.1954	50

Mälestame

ASTA MIILIMÄE	01.02.1927 – 14.02.2004
JOHANNA ANDERSON	22.05.1921 – 16.02.2004
SELMA PUSS	22.02.1912 – 21.02.2004
AKSEL VOOL	23.10.1928 – 20.02.2004
MARTA KAHU	22.11.1910 – 26.02.2004
JELENA BARONOVA	26.05.1929 – 27.02.2004

Reklaamkuulutuse
(kuni 250 tähemärki) hind:
ettevõtjal 150.- krooni,
eraisikul 15.- krooni.
Avaldame vaid reklaami, mille
eest on eelneva kuu viimaseks
tööpäevaks tasutud.
Toimetusel on õigus artiklite
teksti redigeerida-lühendada.

Toimetaja
Leili Kuusk 522 1859
Lembitu pst 42, Suure-Jaani
tel 437 1145 (tööl)
leili@suure-jaani.ee
Toimetaja-abi fotograaf
Jaanus Siim
tel 437 2001, 517 8704
jaanus@suure-jaani.ee

Kontaktisikud:
Suure-Jaani Linnavalitsus
Aili Adamson tel 437 1145
faks 437 1271
suure-jaani@suure-jaani.ee
Suure-Jaani Vallavalitsus
Märt Perve tel 435 5431
faks 435 5439
mart@vald.s-jaani.ee

Olustvere Vallavalitsus
Silvi Raudmets tel 437 4266
faks 437 4389
olustverev@alex.vil.ee
Suure-Jaani Gümnaasium
Suure-Jaani Gümnaasium
Priit Toobal tel 437 2053,
5557 2377
priit@sjg.edu.ee

Küljendus
Külliky Lohu
5345 3423
kiky@s-jaani.ee

Trükk
OÜ Vali Press tel 775 2491
Pajusi mnt 22, Põltsamaa
vali@estpak.ee

LEOLE Kolme omavalitsuse infoleht
ilmub 1 kord kuus

e-post: leole@vald.s-jaani.ee

http://www.suure-jaani.ee/leole